

लोक महाविद्यालय, वर्धा
प्रश्नसंच
बी.ए. प्रथम वर्ष- Semester I
समाजशास्त्र

दिर्घउत्तरी प्रश्न -

प्रत्येकी १६ गुण

१. समाजशास्त्राचा अर्थ व व्याख्या सांगून समाजशास्त्र हे विज्ञान आहे त्याची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.
२. समाजशास्त्राचा अर्थ व व्याख्या सांगून समाजशास्त्र हे विज्ञान का आहे? वशिष्टयाद्वारे स्पष्ट करा.
३. समाजशास्त्र हे सामाजिक विज्ञान आहे हे स्पष्ट करा.
४. समाजशास्त्राचा इतर सामाजिक विज्ञानाशी असलेला संबंध स्पष्ट करा.
५. समाजशास्त्राचा अर्थशास्त्राशी असलेला संबंध स्पष्ट करा.
६. समाजशास्त्राचा राज्यशास्त्राशी असलेला संबंध स्पष्ट करा.
७. समाजशास्त्राचा इतिहासाशी असलेला संबंध स्पष्ट करा.
८. समाजशास्त्राच्या वैज्ञानिक स्वरूपाची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा?
९. समाजशास्त्राच्या वैज्ञानिक स्वरूपाविषयी आक्षेप लिहा.
१०. समाजाचा अर्थ व व्याख्या सांगून समाजाची वैशिष्ट्ये सांगा? स्पष्ट करा?
११. समाजाचा अर्थ व व्याख्या सांगून समाजाच्या मुलभूत गरजा स्पष्ट करा?
१२. समाजाचा अर्थ व व्याख्या सांगून समाज उत्पत्तीचे सिद्धांत स्पष्ट करा?
१३. सामाजिक संस्थेचा अर्थ व व्याख्या सांगून संस्थेची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा?
१४. संस्थेचा अर्थ व व्याख्या सांगून संस्थेचे महत्त्व स्पष्ट करा?
१५. समुदायाचा अर्थ सांगून समुदायाची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा?
१६. समुदाय आणि समाज यातील फरक स्पष्ट करा?
१७. मंडळाचा अर्थ सांगून मंडळाची तत्वे स्पष्ट करा?
१८. मंडळाचा अर्थ सांगून मंडळाची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा?
१९. मंडळ व समाज यातील फरक स्पष्ट करा?
२०. समुदायाचा अर्थ सांगून समुदायाची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा?
२१. प्राथमिक समुहाचा अर्थ सांगून त्याची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा?
२२. प्राथमिक समुहाचे महत्त्व स्पष्ट करा?
२३. प्राथमिक समुहव दुर्यम समुह यातील फरक स्पष्ट करा?
२४. संदर्भ समुहाचे प्रकार स्पष्ट करा?
२५. पुर्व आधुनिक समाज म्हणजे काय ते सांगून त्याचे प्रकार स्पष्ट करा?
२६. शिकरी समाजाची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा?
२७. आधुनिक, औद्योगिक, सामाजाची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा?
२८. सामाजिकरणाचा अर्थ व व्याख्या सांगून सामाजिकरणाचे सिद्धांत स्पष्ट करा?

२९. सामाजिकरणाचा अर्थ व व्याख्या सांगून सामाजिकरणाचे उद्दिष्ट स्पष्ट करा?
३०. सामाजिकरणाचा अर्थ व व्याख्या सांगून सामाजिकरणाचे माध्यमे किंवा साधने स्पष्ट करा?
३१. सामाजिकरणाच्या अवस्था व पायऱ्या लिहा?
३२. सामाजिकरणाचे साधने व माध्यमे स्पष्ट करा?
३३. सामाजिकरणाचा चार्ल्स कुले चा सिध्दांत स्पष्ट करा?
३४. सामाजिकरणाचा मीड चा सिध्दांत स्पष्ट करा?
३५. सामाजिकरणाचा सिगमंड फ्राईड चा सिध्दांत स्पष्ट करा?
३६. सामाजिक संरचना अर्थ व व्याख्या सांगून सामाजिक संरचनाचे वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा?
३७. सामाजिक संरचना अर्थ व व्याख्या सांगून सामाजिक संरचनाचे घटक स्पष्ट करा?
३८. सामाजिक संरचनेचा प्रकार्याचा अर्थ व व्याख्या सांगून प्रकार्याचे प्रकार स्पष्ट करा?
३९. सामाजिक आंतरक्रियेचा अर्थ व व्याख्या सांगून त्याचे घटक स्पष्ट करा?
४०. सामाजिक प्रक्रियेचा अर्थ व व्याख्या सांगून त्याचे वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा?
४१. सहकार्य म्हणजे काय ते सांगून त्याचे प्रकार स्पष्ट करा?
४२. स्पर्धेचा अर्थ सांगून स्पर्धेची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा?
४३. संघर्ष म्हणजे काय ते सांगून त्याची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा?
४४. संघर्षाचा अर्थ सांगून त्याचे प्रकार स्पष्ट करा?
४५. समायोजनाच्या व्याख्या सांगून त्याचे प्रकार स्पष्ट करा?
४६. समीलन व समायोजन यातील फरक स्पष्ट करा?

टिपा लिहा:-

१. समाजशास्त्राचा विकास
२. समाज व पर्यावरण
३. समाजशास्त्र आणि सामाजिक जिवन
४. समाजशास्त्र आणि राज्यशास्त्र
५. समाजशास्त्र आणि अर्थशास्त्र
६. समाजशास्त्र आणि इतिहास
७. समाजशास्त्र आणि मानसशास्त्र
८. समाजशास्त्र चे महत्त्व
९. आधुनिक औद्योगिक समाज
१०. शिकारी समाज
११. पशुपालन समाज
१२. कृषक समाज
१३. प्राथमिक समुह
१४. व्यक्ति आणि समाज
१५. उत्तराधुनिक समाज

१६. पुर्व आधुनिक समाज
१७. सामाजिकरणाचे महत्त्व
१८. सामाजिकरण आणि सामाजिक नियंत्रण
१९. सामाजिकरण आणि व्यक्तिमत्वाचा विकास
२०. प्रौढाचे सामाजिकरण
२१. समिलन किंवा समावेशन
२२. सामाजिक संरचना
२३. संघर्ष यावर टिपा लिहा
२४. समायोजन यावर टिपा लिहा
२५. सामाजिक प्रक्रिया

लोक महाविद्यालय, वर्धा
प्रश्नसंच
समाजशास्त्र
बी.ए. 1 year – (II Semester)

दिर्घउत्तरी प्रश्न:-

१. संस्कृतीचा अर्थ व व्याख्या सांगून त्यांचे वैशिष्ट्ये सांगा.
२. संस्कृतीचा अर्थ व व्याख्या सांगून त्यांची मुलतत्त्वे किंवा घटकतत्त्वे सांगा.
३. संस्कृतीची व्याख्या करा. संस्कृतीचे प्रकार स्पष्ट करा.
४. सामाजिक स्तरीकरणाचा अर्थ व व्याख्या सांगून त्यांचे वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.
५. सामाजिक स्तरीकरणाचा अर्थ व व्याख्या सांगून त्यांचे प्रकार्ये व अपकार्ये सांगा.
६. जातीची व्याख्या व अर्थ सांगून त्यांचे वैशिष्ट्ये सांगा.
७. समाजाशास्त्रात नारीवादी दृष्टिकोणाच्या महत्त्वाची चर्चा करा.
८. समाजाशास्त्रात संरचनात्मक प्रकार्यवाद दृष्टिकोणाच्या स्पष्ट करा.
९. संस्कृतीच्या विविध मुल-तत्त्वाचे वर्णन करा.
१०. वर्गाची व्याख्या सांगून वर्गाची वैशिष्ट्ये सांगा.
११. वर्गाची व्याख्या सांगून जाती व वर्ग यातील साम्य व भेद स्पष्ट करा.

खालील प्रश्नांचे संक्षिप्त उत्तरे लिहा.

१. सामाजिक अनुचलनाची व्याख्या सांगून त्याचे कारणे सांगा.
२. सामाजिक विचलनाचे कारणे किंवा स्रोत सांगा
३. सामाजिक नियंत्रणाचे प्रकार स्पष्ट करा.
४. लोकरूढीचे कार्ये सांगा.
५. लोकरूढीचे वैशिष्ट्ये सांगा.
६. लोकनीतीची संकल्पना सांगून त्यांचे कार्ये स्पष्ट करा.
७. लोकनीतीची संकल्पना सांगून त्यांचे वैशिष्ट्ये सांगा.
८. प्रथा म्हणजे काय? प्रथेचे कार्ये स्पष्ट करा.
९. कायद्याची व्याख्या सांगून त्यांचे वैशिष्ट्ये सांगा.
१०. सामाजिक गतिशिलतेचे प्रकार स्पष्ट करा.
११. सामाजिक नियंत्रणाची औपचारिक साधने स्पष्ट करा.
१२. सामाजिक स्तरीकरणाच्या विविध स्वरूपाची चर्चा करा.

थोडक्यात उत्तरे लिहा.

१. संस्कृती आणि व्यक्तिमत्व
२. विचलनाचे कारण
३. प्रमाणक शुन्यता
४. संघर्ष दृष्टिकोन
५. अतिवादी नारीवाद
६. सामाजिक संरचनेची मुलतत्वे
७. सामाजिक नियंत्रणाचे अनौपचारिक साधन
८. स्त्रिवाद
९. धर्माची संकल्पना
१०. प्रथा म्हणजे काय?
११. कायद्याची कार्ये
१२. वर्ग संघर्ष

लोक महाविद्यालय, वर्धा
प्रश्नसंच
बी.ए. तृतीय वर्ष समाजशास्त्र
विषय - भारतातील समकालीन सामाजिक समस्या

दिर्घउत्तरी प्रश्न -

प्रत्येकी १६ गुण

१. समाज म्हणजे काय? समाजाची वैशिष्ट्ये लिहा.
२. सामाजिक संरचनेची व्याख्या सांगून त्याचे वैशिष्ट्ये व घटक सांगा.
३. जातीची व्याख्या सांगून जातीची वैशिष्ट्ये सांगा.
४. लिंग असमानतेची करणे सांगून लिंग असमानता कमी करण्यासाठी उपाय सांगा.
५. जाती विषमतेचा अर्थ सांगून त्याचे परिणाम विशद करा.
६. अनुसूचित जातीच्या संरक्षणासाठीच्या घटनात्मक तरतुदी विशद करा. शासकिय उपायांचे वर्ण करा.
७. जातीवादाचा अर्थ सांगून कारणे व परिणाम विशद करा.
८. मागासवर्गीय संज्ञेचा अर्थ लिहा. समस्या स्पष्ट करून उपाय लिहा.
९. वर्गाचा अर्थ सांगून भारतीय समाजातील वर्ग व्यवस्थेचे बदलते स्वरूप विशद करा.
१०. वर्गाचा अर्थ सांगून भारतातील समाजातील जाती व वर्ग यांच्यातील फरक स्पष्ट करा.
११. वृद्धावस्था म्हणजे काय? वृद्धांच्या समस्येसाठी जबाबदार असणारी कारणे स्पष्ट करा.
१२. आदिवासींच्या हिंदूकरणावर टिपा लिहा.
१३. भारतातील बेरोजगारीच्या कारणांची चर्चा करा.
१४. शेतकऱ्यांच्या आत्महत्येचा कुटूंबावर होणाऱ्या परिणामांची चर्चा करा.
१५. भारतातील आदिवासी समाजाच्या प्रमुख समस्या स्पष्ट करा.
१६. ग्रामिण स्थलांतराचे कारणे व परिणाम विशद करा.
१७. भारतातील संयुक्त कुटूंबाच्या विघटनाची कारणे सांगा.
१८. घटस्फोटाच्या संदर्भात कुटूंब न्यायालयाची भूमिका स्पष्ट करा.

दिर्घउत्तरी प्रश्न -

१. सामाजिक संरचनेचा भेदभावाच्या स्वरूपात जात.
२. लिंग असमानतेची कारणे.
३. अनुसूचित जातीच्या सामाजिक व आर्थिक समस्या.
४. अस्पृश्यता निर्माण होण्याचे कारणे.
५. जाती व वर्ग यातील साम्य व फरक.
६. अनुसूचित जातीच्या संविधानात्मक तरतुदी.
७. जाती आरक्षणाचे कायदे.
८. हुंड्याची कारणे सांगा.
९. आंतर पिढीय संघर्षाची कारणे.

१०. संयुक्त कुटूंब विघटनाचे कारणे व परिणाम.
११. घरगुती हिंसाचाराची कारणे लिहा.
१२. वयस्काच्या शारीरिक व आर्थिक समस्या.
१३. घटस्फोटाची कारणे.
१४. कौटुंबिक हिंसाचाराचे परिणाम.
१५. आदिवासीच्या कर्जबाजारीपणाच्या समस्या लिहा.
१६. हिंदूकरण व सांस्कृतीकरण या प्रक्रियाचा अर्थ लिहा.
१७. शेतकऱ्याच्या आत्महत्येची कारणे.
१८. स्थलांतराचे प्रकार लिहा.

टिपा लिहा:-

१. जाती विषमता
२. अस्पृश्यतेचे परिणाम
३. जातीवादाचा अर्थ
४. मंडल आयोग
५. आरक्षणाचा अर्थ
६. आंतरपिढीय संघर्ष
७. वयस्काच्या समस्या
८. PESA (पेसा) ACT
९. वृद्धाश्रम - वर्तमानकाळाची गरज
१०. हिंदूकरणाचा प्रक्रियेचा अर्थ
११. बेकारीची कारणे
१२. शेतकरी आत्महत्या
१३. हुंडयाचे परिणाम
१४. घरगुती हिंसा
१५. वयस्काच्या समस्या
१६. युवागृहाची वैशिष्ट्ये
१७. संस्कृतीकरणाचा अर्थ

लोक महाविद्यालय, वर्धा
प्रश्नसंच
बी.ए. II समाजशास्त्र Old Syllabus

दिर्घउत्तरी प्रश्न:-

१. समाजशास्त्राच्या उदयातील सामाजिक आणि आर्थिक बले स्पष्ट करा.
२. समाजशास्त्राच्या उदयातील राजकीय आणि बौद्धिक बले स्पष्ट करा.
३. फ्रेंच राज्यक्रांती व फ्रेंच राज्यक्रांतीचे परिणाम यावर टिपा लिहा.
४. प्रबोधन काळ म्हणजे काय? प्रबोधन काळात औद्योगिक क्रांती यावर टिपा लिहा.
५. ऑगस्ट कॉम्ट चा प्रत्यक्ष वादावरील दृष्टिकोन स्पष्ट करा.
६. ऑगस्ट कॉम्ट चा विज्ञानाच्या सोपानाचे सिध्दांत स्पष्ट करा.
७. दुर्खिमने स्पष्ट केलेला आत्महत्येचा सिध्दांत सांगून आत्महत्येचे प्रकार स्पष्ट करा.
८. दुर्खिमचा धर्माचा समाजशास्त्रीय सिध्दांत स्पष्ट करा.
९. स्पेन्सर यांचा सामाजिक उत्क्रांतीचा सिध्दांत स्पष्ट करून स्पेन्सरच्या समाजशास्त्रिय विचारांचे मुल्यांकन करा.
१०. स्पेन्सर यांचा सेंद्रिय सिध्दांत स्पष्ट करून शरीर आणि समाज यातील भेद सांगा.

लघुउत्तरी प्रश्न:-

४ गुण

१. भांडवलवादाची व्याख्या
२. मार्क्सचे भांडवलवादी विचार
३. वर्गाची संकल्पना
४. वर्ग आणि वर्ग संघर्षाची संकल्पना
५. सामाजिक क्रियेची व्याख्या
६. सामाजिक क्रियेची वैशिष्ट्ये
७. सामाजिक क्रियेचे प्रकार
८. सत्येचे प्रकार
९. सत्येची संकल्पना
१०. नोकरशाहीची वैशिष्ट्ये
११. नोकरशाहीची संकल्पना/अर्थ
१२. प्राथमिक समुह
१३. कुटूंब एक प्राथमिक समुह
१४. प्राथमिक गटाची वैशिष्ट्ये
१५. प्राथमिक गटाचे महत्व
१६. 'स्व' ची संकल्पना
१७. 'स्व' च्या विकासाचा सिध्दांत
१८. पारंपारिक सामाजिक क्रिया

१९. जातीचे खंडात्मक विभाजन
२०. जातीची व्याख्या
२१. जातीअंतर्गत विवाहाची कारणे
२२. धार्मिक व सामाजिक निर्बंध
२३. विवाहावरील निर्बंध
२४. प्रभुत्वशाली जातीचा अर्थ
२५. जातीचे निर्मुलन
२६. प्रभावी जातीचा प्रभाव
२७. प्रभावी जातीचे घटक
२८. प्रभावी जातीचे परिणाम
२९. प्रभावी जातीच्या संकल्पनेवर टिका
३०. संस्कृतीकरणाचा अर्थ
३१. संस्कृतीकरणाची वैशिष्ट्ये
३२. संस्कृतीकरणाचे परिणाम
३३. प्रकार्याची संकल्पना व प्रकार्याची वैशिष्ट्ये
३४. अपकार्याचा अर्थ
३५. डहरेनडार्फ प्रणित संघर्षाची संकल्पना
३६. दुखिमचा प्रकार्यवाद
३७. ऑगस्त कॉम्टचा प्रकार्यवाद
३८. स्पेन्सर चा प्रकार्यात्मक दृष्टिकोन
३९. मार्क्सची वर्ग संघर्षाची संकल्पना
४०. मर्टनच्या प्रकार्यात्मक दृष्टिकोन

लोक महाविद्यालय, वर्धा
प्रश्नसंच
बी.ए.२ Year III Semester - New Syllabus
Foundation of Sociological Thought
समाजशास्त्र

दिर्घउत्तरी प्रश्न:-

१. समाजशास्त्राच्या उदयातील सामाजिक आणि आर्थिक बले स्पष्ट करा.
२. समाजशास्त्राच्या उदयातील राजकीय आणि बौद्धिक बले स्पष्ट करा.
३. फ्रेंच राज्यक्रांती व फ्रेंच राज्यक्रांतीचे परिणाम यावर टिपा लिहा.
४. औद्योगिक क्रांतीचा अर्थ स्पष्ट करून समाजशास्त्राचा उदयामधील औद्योगिक क्रांतीचे महत्व विशद करा.
५. ऑगस्ट कॉम्ट चा प्रत्यक्ष वादावरील दृष्टिकोन स्पष्ट करा.
६. ऑगस्ट कॉम्ट चा तीन अवस्थांच्या सिद्धांताचे टिकात्मक परिक्षण करा.
७. ऑगस्ट कॉम्टच्या समाजशास्त्रीय विचारांचे मुल्यांकन करा.
८. हर्बर्ट स्पेन्सरचा सामाजिक उत्क्रांतीवादाचा सिद्धांत स्पष्ट करा.
९. हर्बर्ट स्पेन्सरच्या समाजाचा सवयवी किंवा सेंद्रिय सिद्धांत स्पष्ट करा.
१०. हर्बर्ट स्पेन्सरचे सैनिकी समाज आणि औद्योगिक समाज याबाबतचे विचार लिहा.
११. स्पेन्सरच्या समाजशास्त्रिय विचारांचे टिकात्मक परिक्षण करा.

लघुउत्तरी प्रश्न:-

४ गुण

१. 'स्वा' संकल्पनेत प्रा. कुलेनी स्पष्ट केलेले ती घटक लिहा.
२. प्रतिबिंबित 'स्वा' च्या संकल्पनेचे महत्त्व लिहा.
३. 'स्वा' ची संकल्पना स्पष्ट करा.
४. प्रा. कुलेनी दिलेली प्राथमिक गटांची तीन उदाहरणे लिहा.
५. प्रा. कुलेनी विशद केलेली प्राथमिक गटांची वेशिष्टये लिहा.
६. प्राथमिक गटाचे महत्त्व स्पष्ट करा.
७. प्राथमिक गटांची संकल्पना.
८. दुर्खिमने सांगितलेले आत्महत्येचे प्रकारा स्पष्ट करा.
९. दुर्खिमच्या आत्महत्येच्या सिद्धांताचे टिकात्मक परिक्षण करा.
१०. दुर्खिमचा धर्माचा सिद्धांत स्पष्ट करा.
११. दुर्खिम ने सांगितलेली धर्माची कार्ये लिहा.
१२. दुर्खिमच्या धर्माच्या सिद्धांताचे टिकात्मक परिक्षण करा.
१३. मार्क्स सांगितलेले वर्ग संघर्षाचे स्वरूप स्पष्ट करा.
१४. मार्क्सचा भांडवलवाद

१५. मार्क्सचा भांडवलवाद
१६. भांडवलशाही अर्थव्यवस्थेची वैशिष्ट्ये
१७. भांडवलशाहीचे दुष्परिणाम
१८. भांडवलशाहीचा विनाश याबाबत मार्क्सचे विचार.
१९. भांडवलशाहीसंबंधी मार्क्सच्या विचारांचे टिकात्मक परिक्षण करा.
२०. मार्क्सचा वर्गसंघर्षाचा सिध्दांत.
२१. वर्गाची संकल्पना
२२. वर्गसंघर्षाची कारणे
२३. सामाजिक क्रियेची वैशिष्ट्ये
२४. सामाजिक क्रियेची संकल्पना
२५. सामाजिक क्रियेचे प्रकार
२६. सत्तेची संकल्पना / व्याख्या
२७. सत्तेचे प्रकार
२८. नोकरशाहीची संकल्पना / व्याख्या
२९. नोकरशाहीची वैशिष्ट्ये
३०. नोकरशाहीची अपकार्ये
३१. सामाजिक क्रियेची लक्षणे
३२. सत्तेची वैशिष्ट्ये

अतिसंक्षिप्त प्रश्न :-

१. ऑगस्त कॉम्टच्या ग्रंथ संपदेतील कोणत्याही दोन ग्रंथाची नावे लिहा.
२. हर्बर्ट स्पेन्सरच्या ग्रंथसंपदेतील कोणत्याही चार ग्रंथाची नावे लिहा.
३. प्रा. कुलेच्या ग्रंथसंपदेतील चार ग्रंथाची नावे लिहा.
४. दुखिमच्या ग्रंथसंपदेतील कोणत्याही दोन ग्रंथाची नावे लिहा.
५. मार्क्सच्या ग्रंथसंपदेतील चार ग्रंथाची नावे लिहा.
६. दास कॅपिटल
७. कम्युनिष्ट मॅनिफेस्टो
८. वेबरच्या ग्रंथसंपदेतील कोणत्याही चार ग्रंथाची नावे लिहा.

लोक महाविद्यालय, वर्धा
प्रश्नसंच
समाजशास्त्र
बी.ए. II – (IV Semester)
Indian Sociological Tradition

दिर्घउत्तरी प्रश्न:-

१. डॉ. आंबेडकर यांच्या जातीच्या उत्पत्तीचा सिध्दांत स्पष्ट करून टिकात्मक परिक्षण करा.
२. डॉ. आंबेडकर यांच्या जातीच्या समीक्षेत आर्थिक, राजकीय व सामाजिक समीक्षेवर चर्चा करा.
३. जातीची व्याख्या करा आणि डॉ. धूर्वे यांच्या दृष्टिकोनातून जातीच्या वैशिष्ट्यांची चर्चा करा.
४. डॉ. धूर्वे यांच्या जातीच्या उत्पत्तीचा वांशिक सिध्दांत टिकात्म परिक्षणाद्वारे स्पष्ट करा.
५. डॉ. एम. एन. श्रीनिवास यांची प्रभावी जात स्पष्ट करून प्रभावी जातीचे घटक व त्यांचे परिणाम यावर सविस्तर चर्चा करा.
६. संस्कृतीकरणाची संकल्पना स्पष्ट करून संस्कृतीकरणाची वैशिष्ट्ये, घटक व परिणाम यावर सविस्तर चर्चा करा.
७. डी. पी. मुखर्जी यांच्या भारतीय परंपरा आणि सामाजिक परिवर्तन या विचारावर प्रकाश टाका.
८. ऐतिहासिक द्वंद्ववाद यावर टिपा लिहा.

लघुउत्तरी प्रश्न:-

४ गुण

१. जाती अंतर्गत विवाहाची कारणे
२. जातीची वैशिष्ट्ये
३. जातीची आर्थिक समस्या
४. जातीची राजकीय समीक्षा
५. जातीची सामाजिक समीक्षा
६. जातीचे निर्मुलन
७. प्रभावी जातीची संकल्पना
८. प्रभावी जातीचे घटक
९. प्रभावी जातीचे परिणाम
१०. प्रभावी जातीच्या संकल्पनेवरील टिका
११. संस्कृतीकरणाची संकल्पना
१२. संस्कृतीकरणाची वैशिष्ट्ये
१३. संस्कृतीकरणाचे परिणाम
१४. परंपरांचा अर्थ
१५. सामाजिक परिवर्तन

१६. मुल्यांची सामाजिक संरचना यावर टिपा लिहा.
१७. मुल्यांचा अर्थ व उत्पत्ती यावर टिपा लिहा.
१८. मुल्यांचे वर्गीकरण करा.
१९. मुल्यांची व्याख्या सांगून मुल्यांचे प्रकार स्पष्ट करा.
२०. व्यक्तीमत्व व मुल्ये यावर चर्चा करा.
२१. मुल्यांचे श्रेणीकरण करून मुल्यांचे नियम स्पष्ट करा.
२२. आधुनिकीकरण म्हणजे काय? यावर सविस्तर लिहा.
२३. भारतीय समाज व सामाजिक परिवर्तन यावर चर्चा करा.
२४. स्त्रियांवरील होणाऱ्या आरोपाचे विश्लेषण करून ताराबाईने केलेले खंडण स्पष्ट करा.
२५. भारतीय समाजातील पित्रुसत्ताक पध्दती आणि महिला यावर ताराबाई शिंदेचे विचार स्पष्ट करा.
२६. स्त्रिचे महत्त्व विशद करा.
२७. पुरूषांच्या दुर्गूणावर चर्चा करा.
२८. स्त्रियांचे होणारे शोषण यावर ताराबाईचे विचार स्पष्ट करा.
२९. जोतीराव फुले योच स्त्रि हक्काबाबत विचार स्पष्ट करा.
३०. सावित्रीबाई फुले यांचे स्त्री हक्काबाबत विचार स्पष्ट करा.
३१. सावित्रीबाई फुले यांचे स्त्रिया आणि स्त्रि शिक्षण यावरील विचार व कार्य स्पष्ट करा.

अति लघुत्तरी प्रश्न :-

१. जातीची व्याख्या
२. प्रभावी जात
३. स्त्रियांचा अधिकार
४. भारतीय परंपरा
५. मुल्यांचे तीन आयाम
६. ऐतिहासिक द्वंद्ववाद
७. संस्कृतीकरण
८. सामाजिक परिवर्तन